

ВИДИ ЗЕМЛЕВПОРЯДНИХ РОБІТ ТА АНАЛІЗ ЇХ ЕФЕКТИВНОСТІ

TYPES OF LAND MANAGEMENT WORKS AND ANALYSIS OF THEIR EFFECTIVENESS

УДК 332.3

<https://doi.org/10.32843/infrastruct38-64>**Шацкова Л.П.**

к.е.н., доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту Одеський національний політехнічний університет

Пшенична Т.А.

магістр Одеський національний політехнічний університет

Лазєв М.Є.

магістр Одеський національний політехнічний університет

У статті виділено основні групи землевпорядних робіт: вишуквальні роботи та проектні роботи. У розрізі груп розглянуто види землевпорядних робіт. Розроблено методику комплексного аналізу ефективності землевпорядних робіт підприємства за двома складниками: ефективністю землевпорядного виробництва та ефективністю застосування даних землевпорядної діяльності. Аналіз ефективності застосування даних землевпорядної діяльності здійснюється за такими напрямками: аналіз економічної ефективності, аналіз екологічної ефективності, аналіз соціальної ефективності, аналіз організаційно-технологічної ефективності, аналіз інформаційної ефективності. Аналіз ефективності землевпорядного виробництва здійснюється за такими напрямками: аналіз чинників зовнішнього середовища, аналіз ресурсів, аналіз організаційно-технологічних чинників, аналіз якості землевпорядних послуг, аналіз доходів та витрат землевпорядного виробництва.

Ключові слова: землевпорядні роботи, вишуквальні роботи, проектні роботи, ефективність, аналіз.

В статье выделены основные группы землеустроительных работ: изыска-

тельные работы и проектные работы. В разрезе групп рассмотрены виды землеустроительных работ. Разработана методика комплексного анализа эффективности землеустроительных работ предприятия по двум составляющим: эффективности землеустроительного производства и эффективности применения данных землеустроительной деятельности. Анализ эффективности применения данных землеустроительной деятельности осуществляется по следующим направлениям: анализ экономической эффективности, анализ экологической эффективности, анализ социальной эффективности, анализ организационно-технологической эффективности, анализ информационной эффективности. Анализ эффективности землеустроительного производства осуществляется по следующим направлениям: анализ факторов внешней среды, анализ ресурсов, анализ организационно-технологических факторов, анализ качества землеустроительных услуг, анализ доходов и расходов землеустроительного производства.

Ключевые слова: землеустроительные работы, изыскательские работы, проектные работы, эффективность, анализ.

The article identifies the main groups of land management works: prospecting works and design work. It is determined that the current legislation does not contain legal provisions for the division of land management works into separate types. The author's vision of types of land management works in the context of groups is presented. Investigating the experience in the scientific and professional literature on the analysis of land management activities, it was determined that there is no methodology for comprehensive analysis of the efficiency of land management works of the enterprise. Therefore, the methodology of complex analysis of the efficiency of land management works of the enterprise in two components was developed: efficiency of land management production and efficiency of the use of data of land management activities. The analysis of the effectiveness of the use of land management data is carried out in the following areas: analysis of economic efficiency, analysis of environmental efficiency, analysis of social efficiency, analysis of organizational and technological efficiency, analysis of information efficiency. The analysis of the efficiency of land management production is carried out in the following areas: analysis of environmental factors; resource analysis; analysis of organizational and technological factors; quality analysis of land management services; analysis of land revenue production and expenses. The choice of a system of indicators will be determined by the following factors: to determine the effectiveness of land management works; the chosen criterion of effectiveness; a certain type of effect; availability of sufficient reliable source data; opportunity (in time and cost) to carry out detailed economic calculations. The use of the developed methodology for the analysis of the efficiency of land management works carried out by enterprises in the field of land management will allow to obtain comprehensive information about the efficiency of land management activities of the enterprise and to improve the quality of making informed management decisions.

Key words: land management works, prospecting works, design works, efficiency, analysis.

Постановка проблеми. Землевпорядкування та оцінка земель є найважливішими інструментами регулювання земельних відносин в Україні. Найближчим заходом земельної реформи в Україні на 2020–2025 рр. буде відкриття ринку сільськогосподарських земель, це накладає свій відбиток і на характер землевпорядної діяльності: мають відбутися відповідні зміни у змісті та формах проведення землевпорядних робіт. Цей безперервний процес змін законодавства щодо земельних відносин та недостатність практичних розробок викликають багато проблем щодо побудови ефективної системи аналітичного забезпечення землевпорядної діяльності та вимагає проведення подальших досліджень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Чинний Закон України «Про землеустрій» [1] не містить правових положень щодо поділу землев-

порядних робіт на окремі види, також не існує єдиного погляду на це питання серед науковців. Досліджуючи напрацювання у науковій і професійній літературі з питань аналізу ефективності землевпорядних робіт, серед яких можна виділити праці науковців Г. Грещук, А. Мартина, Л.Я. Новаковського, А.М. Третяка, В.К. Ярмолицького [2–4; 6; 7], з'ясовано, що в методиках аналізу ефективності землевпорядних робіт обмежувалися аналізом окремих аспектів землевпорядної діяльності або пропонували методику аналізу ефективності застосування даних землевпорядної діяльності. Отже, визначено відсутність методики комплексного аналізу ефективності землевпорядних робіт підприємства.

Постановка завдання. Метою дослідження є типологізація видів землевпорядних робіт та роз-

роблення методики комплексного аналізу ефективності землевпорядних робіт підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Землевпорядна діяльність – це багатогранна діяльність, яка охоплює різноманітні дії, що різняться між собою завданням, змістом, методами проектування (розроблення) і реалізації необхідних чи доцільних змін у функціонуючій системі використання земель. Важливою рисою землевпорядної діяльності є виділення видів землевпорядних робіт.

Узагальнюючи, можна виділити дві основні групи робіт, що надаються у галузі землевпорядкування: вишукувальні роботи та проєктні роботи, які представлено на рис. 1.

Вишукувальні роботи – це комплекс дій із вивчення й обстеження об'єктів проектування з метою одержання необхідних даних для складання землевпорядної технічної документації і проєктів землеустрою.

До вишукувальних робіт відносять різні види зйомок і обстежень території. Землевпорядні вишукувальні роботи залежно від об'єктів вивчення поділяються на види, серед яких можна виділити такі: інженерно-геологічні вишукування, топографічні роботи, геодезичні роботи, аерофотозйомка.

Прикладами інженерно-геологічних вишукувань є відбір зразків ґрунту, проведення хімічного аналізу ґрунтових вод, лабораторні випробування порід, буріння свердловин на ділянці потрібної глибини і кількості. Топографічні роботи містять: створення геопідоснови, створення топографічного плану заданого масштабу; інструментальні виміри для розуміння придатності та відповідності ділянки по площі, похилах, мережах, комунікаціях. Геодезичні роботи містять: розбивку майданчика, встановлення, оновлення і коригуванням меж земельних ділянок у природі, відмітки гирла свердловин, плями забудови, координат точок буріння,

Рис. 1. Види землевпорядних робіт

винесення будівельних осей. У складі вишукувальних робіт найбільшу питому вагу посідають топографо-геодезичні роботи, які зводяться до наземних геодезичних зйомок. Однак більш прогресивною і перспективною є аерофотозйомка, яка вважається економічно вигіднішою за наземну.

Проектні роботи із землепорядкування являють собою обчислювальні і графічні дії з раціонального розміщення на плані земельних ділянок і визначення цифрових величин, які характеризують форму, розміри і розміщення цих ділянок з урахуванням природних та економічних умов об'єктів проектування. До основних видів землепорядних проектних робіт належать:

- розроблення (виготовлення) технічної документації щодо складання документів, які посвідчують: право власності на земельну ділянку; право постійного користування земельною ділянкою; право оренди земельної ділянки; переоформлення права власності на земельну ділянку; право на земельну ділянку у разі поділу або об'єднання земельних ділянок; присвоєння кадастрового номеру земельній ділянці;

- розроблення (виготовлення) проектів землеустрою: щодо відведення земельних ділянок у власність або оренду; щодо зміни цільового використання земельних ділянок; щодо зміни (розширення) меж населених пунктів;

- інші землепорядні роботи: установлення на місцевості меж адміністративно-територіальних одиниць; складання схем землеустрою; розроблення нормативно-технічної документації з питань землепорядних, ґрунтових та інших обстежень із метою отримання земельно-кадастрової інформації; складання земельно-кадастрової документації; складання планів земельно-господарського устрою поселень; оновлення земельно-кадастрових планів та зйомок минулих років; інвентаризація земель усіх категорій.

Землепорядні роботи пов'язані з їх виконанням у польових та камеральних умовах. Польові роботи – це вишукувальні і проектні роботи, які виконують безпосередньо на об'єкті проектування, у полі. Сюди відносять роботи з обстеження земель, складання, погодження і перенесення проекту землепорядкування в натуру, які не можуть проводитися інакше як у полі. До польових робіт частково відносять також роботи зі складання проектів землепорядкування з розглядом у натурі можливих варіантів розміщення проектних рішень. Камеральні роботи – це роботи з обробки вишукувальних матеріалів, проектування організації території, оформлення документів, які виконують у приміщеннях землепорядних підприємств. У процесі камеральних робіт збирають, систематизують, вивчають і оцінюють матеріали для розроблення схем, проектів та оформлення землепорядних документів [5].

У ході дослідження з'ясовано, що на землепорядних підприємствах не здійснюється виявлення взаємозв'язків процесів, визначення чинників, що впливають на результати функціонування землепорядного підприємства, та резервів підвищення ефективності ведення землепорядної діяльності через відсутність методики аналізу землепорядних робіт, аналізуються лише окремі аспекти землепорядної діяльності, тому розроблено методику комплексного аналізу ефективності землепорядних робіт підприємства (рис. 2). Пропонується аналіз ефективності землепорядних робіт поділяти на два складника:

- ефективність землепорядного виробництва;
- ефективність застосування даних землепорядної діяльності.

Під ефективністю землепорядних робіт будемо розуміти сукупну ефективність землепорядного виробництва і застосування землепорядної інформації учасниками земельного та інформаційного ринків.

Метою аналізу є визначення чинників, що впливають на результати функціонування землепорядного підприємства, та резервів підвищення ефективності ведення землепорядної діяльності.

Завданнями аналізу ефективності землепорядних робіт є:

- виявлення та опис взаємозв'язків процесів землепорядного підприємства;
- визначення співвідношень основних видів землепорядних робіт;
- виявлення чинників, що визначають результати функціонування землепорядного підприємства;
- визначення резервів підвищення ефективності ведення землепорядної діяльності.

Аналіз ефективності землепорядних робіт необхідно проводити шляхом послідовного вирішення цих завдань, що дає змогу досягти поставленої мети комплексного аналізу ефективності землепорядної діяльності.

Під час здійснення аналізу повинні виконуватися такі принципи визначення ефективності землепорядних робіт:

- комплексності – визначення ефективності системою показників, оскільки землепорядна діяльність є складною структурою і пов'язана з особливим об'єктом – землею;
- раціоналізації структури землепорядних робіт – визначення недоцільності проведення того чи іншого виду робіт;
- багатоваріантності – визначення за різними методиками відповідно до визначених критеріїв та на основі різних систем показників;
- системності – ведення землепорядної діяльності не тільки з погляду одного підприємства, а й із позицій системи землеустрою у цілому;
- необхідності врахування фактору часу – динамічність (зміна в часі параметрів землепорядного

Рис. 2. Методика комплексного аналізу ефективності землевпорядних робіт підприємств

виробництва і його економічного оточення), розрив у часі (лаг між виконаними землевпорядними роботами й отриманням доходів від цього), нерівноцінність різночасних витрат (або результатів) (перевагу віддають більш пізнім витрат і більш раннім результатам);

– необхідності врахування відмінностей джерел прояву ефекту і зроблених витрат – це пов'язано з тим, що витрати можуть здійснюватися в одному місці, а ефект проявлятися в іншому. Наприклад, збільшення витрат на створення автоматизованих робочих місць у землевпорядному виробництві

може дати ефект в організаційній структурі підприємства;

– багатоетапності – необхідності аналізу землевпорядної діяльності протягом усіх її стадій, а оцінку результативності виробляти на етапах інвестування, реалізації проєкту і після завершення певних видів робіт;

– порівняності зовнішніх і внутрішніх умов, а також об'єктів аналізу – дотримання умов порівняності не тільки об'єктів аналізу, а й їхніх аналогів і об'єктів порівняння за наявності достовірної інформації про стан аналізованих об'єктів і умов їх функціонування.

Система облікового забезпечення слугує внутрішніми джерелами інформації, що використовуються під час проведення аналізу ефективності землевпорядної діяльності. Інформаційна база для аналізу землевпорядної діяльності представлена в табл. 1.

Вибір системи показників буде визначатися: метою визначення ефективності землевпорядних робіт; вибраним критерієм ефективності; визначеним видом ефекту; наявністю достатнього числа достовірних вихідних даних; можливістю (за часом і коштами) проведення детальних економічних розрахунків.

Аналіз ефективності застосування даних землевпорядних робіт включає: аналіз економічної ефективності, аналіз екологічної ефективності, аналіз соціальної ефективності, аналіз організаційно-технологічної ефективності, аналіз інформаційної ефективності.

Під час аналізу економічної ефективності оцінюється результативність застосування землевпорядної інформації, яка характеризується відношенням отриманого економічного результату до витрат ресурсів, а також досягнення найбільшого обсягу землевпорядного виробництва під час застосування ресурсів певної вартості. Для оцінювання економічної ефективності використовуються результативні показники, до складу яких входять: натуральні показники, що характеризують вихід продукції на одиницю земельної площі, а також приріст продукції за певний період на одиницю площі; вартісні показники – вартість валової продукції з 1 га землі, на 1 грн основних фондів, собівартість 1 ц продукції, вихід валового і чистого доходу на 1 га сільськогосподарських угідь тощо.

Під час аналізу екологічної ефективності оцінюються поліпшення за рахунок здійснення землевпорядної діяльності екологічних умов життя населення (зростання виробництва екологічно чистої сільськогосподарської продукції, зниження захворюваності населення на території). Для оціню-

вання екологічної ефективності використовуються показники, до складу яких входять: коефіцієнт екологічної стабільності території; коефіцієнт антропогенного навантаження; зниження забруднення навколишнього середовища; наявність сучасних очисних споруд; рівень ерозійної небезпеки сільськогосподарських культур; баланс гумусу; родючість ґрунту; рівень еродованості земель; частка чистого прибутку підприємства, спрямованого на екологічні заходи; частка екологічно чистої продукції; масштаби використання мінеральних добрив.

Під час аналізу соціальної ефективності оцінюється результат створення сприятливих умов життєдіяльності населення, соціального розвитку суспільства, що отримується в результаті прийняття на основі використання землевпорядної інформації вірних управлінських рішень. Для оцінювання соціальної ефективності використовуються показники, до складу яких входять: питома вага прибутку, спрямованого на соціальні заходи, в загальному обсязі чистого прибутку; величина цього прибутку в розрахунку на одного середньо-облікового працівника підприємства.

Під час аналізу організаційно-технологічної ефективності оцінюється результат взаємодії чинників виробництва, що характеризує досягнуту продуктивність. Вона характеризується комплексом натуральних і вартісних показників, що відображають рівень використання земельних, трудових, матеріальних ресурсів у процесі виробництва сільськогосподарських продукції. Зокрема, до них належать такі показники: приріст урожайності сільськогосподарських культур; зниження енергоємності виробництва сільськогосподарської продукції; приріст валової сільськогосподарської продукції на 1 га угідь, на одного робітника.

Під час аналізу інформаційної ефективності оцінюється результат поліпшення інформаційного забезпечення як системи землевпорядного виробництва, так і її споживачів. Інформаційна ефективність характеризується відношенням

Таблиця 1

Інформаційна база для аналізу ефективності землевпорядної діяльності

Вид інформації	Джерела інформації	
Внутрішня	Первинні документи	Завдання на виконання робіт, календарний план виконання робіт, протокол погодження договірної ціни на виконання робіт, кошторис на виконання робіт, акт виконаних робіт тощо.
	Рахунки бухгалтерського обліку	23 «Виробництво»; 903 «Собівартість реалізованих робіт та послуг», 92 «Адміністративні витрати»; 93 «Витрати на збут»; 94 «Інші витрати операційної діяльності»; 703 «Дохід від реалізації робіт та послуг», 71 «Інший операційний дохід», тощо.
	Облікові реєстри	Журнал-ордер № 5, Журнал-ордер № 5А.
	Фінансова звітність	Ф. № 1 «Баланс», ф. № 2 «Звіт про фінансові результати», ф. № 3 «Звіт про рух грошових коштів», ф. № 5 «Примітки до річної фінансової звітності».
	Інші джерела	Норми і нормативи споживання матеріальних, трудових та інших ресурсів; матеріали обстежень, перевірок, спостережень, нарад; конструкторська і технологічна документація; договори на надання інших послуг тощо.
Зовнішня	дані підприємств-споживачів, дані Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.	

між витратами і вартісною оцінкою задоволення інформаційних потреб користувачів.

Аналіз ефективності землевпорядного виробництва здійснюється за такими напрямками: аналіз чинників зовнішнього середовища, аналіз ресурсів, аналіз організаційно-технологічних чинників, аналіз якості землевпорядних послуг, аналіз доходів та витрат землевпорядного виробництва.

Під час аналізу чинників зовнішнього середовища оцінюються умови, в яких працює землевпорядне підприємство, його макро- і мікросередовище. Аналізуються такі умови макросередовища: політичні, економічні, соціальні і природні. Політичні – ставлення органів влади до виконання завдань землевпорядного підприємства, наявність повного пакету нормативно-правових документів; економічні – загальна економічна ситуація в країні; соціальні – здатність основних споживачів землевпорядної інформації купувати її; природні – умови виконання польових робіт для землевпорядних цілей. Аналізуються такі умови мікросередовища: рівень конкуренції, потреби та вподобання споживачів.

Під час аналізу ресурсів оцінюються матеріальні і трудові ресурси, що являють собою потенціал виробництва. Для оцінювання ресурсів використовуються показники: коефіцієнт забезпеченості ресурсами, фондівіддача, матеріаловіддача, коефіцієнт продуктивності праці.

Під час аналізу організаційно-технологічних чинників здійснюється аналіз організації виробничих процесів, застосування передових технологій у землевпорядному виробництві. Це головна умова зростання його економічної ефективності, окупності витрат. Використовуються показники: чисельність умовно вивільнених проєктувальників; підвищення продуктивності праці проєктувальника; відносне скорочення термінів виконання проєктних робіт; рівень автоматизації проєктних робіт.

Аналіз якості землевпорядних робіт проводиться як узагальнюючим, так і одиничними показниками. Узагальнюючі показники – це точність планово-висотного обґрунтування планів і карт, відносні похибки вимірювань, середні і середні квадратичні похибки контурів і горизонталей на картах і планах. Вони розкривають загальний рівень якості за категоріями, економічний ефект і витрати на поліпшення якості.

У систему одиничних показників входять:

– показники призначення, які визначаються масштабами зйомки, висотою перетину рельєфу, класом вимірювань стосовно до конкретних умов використання землевпорядних матеріалів;

– показники надійності, довговічності і старіння. Надійність характеризується відсутністю усадки основи, збереженням штриха під час зберігання. Довговічність – це якість закріплення на місцевості геодезичних пунктів. Старіння характеризується

періодичністю оновлення матеріалів, тривалістю виробничого циклу, проміжками часу від початку робіт до здачі матеріалів замовнику;

– технологічні показники, що дають уявлення про ефективність конструкції приладів і ефективності їх випуску. Вони характеризуються трудомісткістю робіт на підприємстві й у замовника, повнотою інформації, зручністю користування оригіналом. У силу специфіки землевпорядних матеріалів такі показники, як ергономічні, стандартизації та уніфікації, патентно-правові, під час оцінки якості займають дуже незначне місце, їх відносять до групи технологічних показників;

– естетичні показники – це якість креслення, застосовувана гамма кольорів, акуратність оформлення і т. д. Вони висловлюють такі властивості продукції, як виразність, оригінальність, відповідність середовищу;

– економічні показники – побічно визначають якість і характеризуються собівартістю і кошторисною вартістю одиниці робіт, додатковими витратами на підвищення якості, продуктивністю робіт.

Під час аналізу доходів та витрат землевпорядного виробництва оцінюється виконання плану, динаміки та структури доходів та витрат підприємства. Аналіз відбувається за такою системою показників: абсолютне відхилення від планових показників; абсолютна зміна доходів та витрат підприємства; темп приросту доходів і витрат підприємства; структура доходів і витрат підприємства.

Висновки з проведеного дослідження.

Таким чином, аналізуючи всі аспекти землевпорядної діяльності підприємства, можна визначити загальну ефективність землевпорядних робіт. Використання розробленої методики аналізу ефективності землевпорядних робіт за ефективністю землевпорядного виробництва та ефективністю застосування даних землевпорядної діяльності дасть змогу одержати вичерпну інформацію про ефективність землевпорядної діяльності підприємства та підвищити якість прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про землеустрій : Закон України від 22.05.2003 № 858-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15/> (дата звернення: 05.12.2019).
2. Третяк А.М., Колганова І.Г. Розвиток видів та форм землеустрою в Україні як інструментів удосконалення планування землекористування. *Землеустрій, кадастр і моніторинг земель*. 2016. № 1–2. С. 26–31.
3. Мартин А., Фененко В. Сучасна класифікація видів робіт із землеустрою та оцінки земель. *Землевпорядний вісник*. 2006. № 4. С. 13–16.
4. Новаковський Л.Я. Довідник із землеустрою: обґрунтування необхідності та проблеми створення. *Землеустрій, кадастр і моніторинг земель*. 2013. № 3. С. 3–9.

5. Лазарева О.В. Організація і управління землевпорядним виробництвом : навчальний посібник. Миколаїв : ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 160 с.

6. Грещук Г. Інноваційні технології землевпорядкування в аграрній сфері. *Економічний дискурс*. 2018. Вип. 4. С. 82–88.

7. Третяк А.М., Другак В.М. Наукові основи економіки землекористування і землевпорядкування. Київ : ЦЗРУ, 2003. 337 с.

REFERENCES:

1. Verkhovna Rada Ukrainy (2003) Pro zemleustrii: Zakon Ukrainy vid 22.05.2003 r. no. 858-IV. Available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15/> (accessed 05 December 2019).

2. Tretiak A. M. and Kolhanova I. H. (2016) Rozvytok vydiv ta form zemleustroi v Ukraini, yak instrumentiv udoskonalennia planuvannia zemlekorystuvannia [Development of kinds and forms of land management in Ukraine as a tool for improving of land use planning]. *Zemleustrii, kadastr i monitoringh zemel*, no. 1-2, pp. 26–31.

3. Martyn A. and Fenenko V. (2006) Suchasna klasyfikatsiia vydiv robit iz zemleustroi ta otsinky zemel

[Modern classification of types of works on land management and land valuation]. *Zemlevporiadnyi visnyk*, no. 4, pp. 13–16.

4. Novakovskiy L. Ya. (2013) Dovidnyk iz zemleustroi obgruntuvannia neobkhdnosti ta problemy stvorennia [Handbook of land use justification for the need and the problem of creation]. *Zemleustrii, kadastr i monitoringh zemel*, no. 3, pp. 3–9.

5. Lazarieva O. V. (2018) *Orhanizatsiia i upravlinnia zemlevporiadnym vyrobnytstvom* [Organization and management of land management production]: navch. posib. dlia studentiv haluzi znan 19 «Arkhitektura ta budivnytstvo», spetsialnist – 193 «Heodeziia ta zemleustrii». Mykolaiv: ChNU im. Petra Mohyly. (in Ukrainian)

6. Hreshchuk H. (2018) Innovatsiini tekhnolohii zemlevporiadkuvannia v ahrarnii sferi [Innovative technologies of land management in agrarian sphere]. *Ekonomichnyi dyskurs. Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal*, vol. 4, pp. 82–88.

7. Tretiak A. M. and Druhak V. M. (2003) Naukovi osnovy ekonomiky zemlekorystuvannia i zemlevporiadkuvannia [Scientific bases of economics of land use and land management]. Kyiv: TsZRU. (in Ukrainian)

Shatskova Liubov Candidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Accounting, Analysis and Audit
Odessa National Polytechnic University**Pshenychna Tetiana**Master
Odessa National Polytechnic University**Lazeev Mykyta**Master
Odessa National Polytechnic University

TYPES OF LAND MANAGEMENT WORKS AND ANALYSIS OF THEIR EFFECTIVENESS

The purpose of the article. The next measure of land reform in Ukraine for 2020-2025 will be the opening of the agricultural land market, which imposes its imprint and on the nature of land management activities – changes in the content and forms of land management work should take place. This continuous process of changes in the legislation on land relations and the lack of practical development raises many problems for the establishment of an effective system of analytical support for land management activities. Therefore, the purpose of the article is to typologize the types of land management works and to develop a methodology for comprehensive analysis of the efficiency of land management works of the enterprise.

Methodology. The theoretical and methodological basis of the research is fundamental principles of modern economic theory and theory of analysis, the scientific work of scientists. During the research, the following methods were used: classification and analytical – for classification of types of land management works, analytical – for identification and analyzing the indicators of the efficiency of land management works of the enterprise, logical – for building the structure and summarize the theoretical and practical provisions of the study.

Results. The article identifies the main groups of land management works: prospecting works and design works. The author's vision of types of land management works in the context of groups is presented. Investigating the experience in the scientific and professional literature on the analysis of land management activities, it was determined that there is no methodology for comprehensive analysis of the efficiency of land management works of the enterprise. Therefore, the methodology of complex analysis of the efficiency of land management works of the enterprise in two components was developed: efficiency of land management production and efficiency of the use of data of land management activities. The analysis of the effectiveness of the use of land management data is carried out in the following areas: analysis of economic efficiency, analysis of environmental efficiency, analysis of social efficiency, analysis of organizational and technological efficiency, analysis of information efficiency. The analysis of the efficiency of land management production is carried out in the following areas: analysis of environmental factors; resource analysis; analysis of organizational and technological factors; quality analysis of land management services; analysis of land revenue production and expenses.

Practical implications. The use of the developed methodology for the analysis of the efficiency of land management works carried out by enterprises in the field of land management will allow to obtain comprehensive information about the efficiency of land management activities of the enterprise and to improve the quality of making informed management decisions.

Value / originality. The objectives of the analysis of the effectiveness of land management works are: identifying and describing the relationships of land management processes; determining the ratio of major types of land management works; identifying factors that determine the performance of the land management enterprise; determination of reserves for improving the efficiency of land management works. The analysis of the efficiency of land management works must be carried out by a consistent solution of these problems, which allows to achieve the goal of a comprehensive analysis of the effectiveness of land management works. The choice of a system of indicators will be determined by the following factors: to determine the effectiveness of land management works; the chosen criterion of effectiveness; a certain type of effect; availability of sufficient reliable source data; opportunity (in time and cost) to carry out detailed economic calculations.